

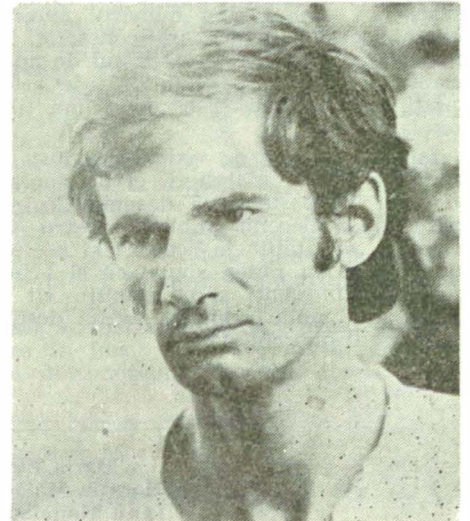
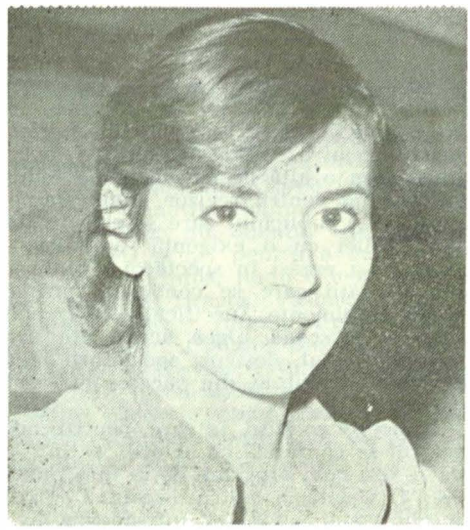
?

La ce vîrstă se ajunge vedetă

?

Teatrul românesc nu duce lipsă de vedete și este foarte bine să fie așa, căci anvergura unei mișcări teatrale naționale depinde și de numărul personalităților sale interpretative, de voga acestora. Rememorînd sumar istoria teatrului românesc, vom putea constata destul de lesne că perioadele sale de înflorire sînt legate nu numai de reușitele dramaturgiei originale și ale regiei (fenomen mai nou), ci și de pleiada marilor actori ai epocilor respective. O mîna de actori foarte talentați înseamnă o șansă redutabilă în afirmarea dramaturgiei vremii și (sau) a artei spectacolului. Aceasta nu e o regulă, dar e de dorit să devină cît mai des o realitate pentru a căpăta forța benefică și validitatea unei reguli.

La noi, ca și alurea, majoritatea publicului vine la teatru pentru un actor

**Ioana Crăciunescu
Catrinel Dumitrescu
Florin Zamfirescu**

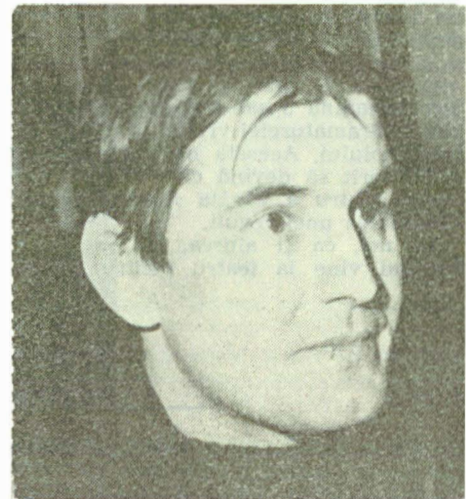
sau mai mulți, pentru vedetă. Sintagma „cap de afiș” dezvoltă (și în aceeași măsură **ocultează**) implicații artistice, dar și sociologice, despre care s-ar putea scrie tomuri întregi. La fel de adevărat este că o (mică) parte a publicului vine la teatru pentru autor (respectiv operă), după cum o altă (și ea destul de redusă) parte vine pentru regizor. Mai rămâne o entitate a publicului care sosește în templul Taliei cu o exigență organică, aceea de a regăsi în spectacol o sinteză a unor creații care se convoacă fără a-și știrbi totalmente specificul: text, actor, punere în scenă. Dacă acești din urmă spectatori sint, desigur, spectatorii ideali, ei nu se constituie, din păcate, într-o majoritate.

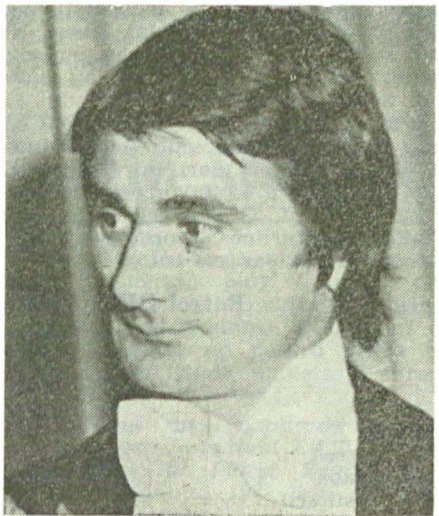
În aceste condiții, în care, pentru mulți, teatrul se confundă cu actorul, se înțelege că — așa cum afirmam de la bun început — a fi vedetă în teatru înseamnă aproape implicit a fi actor; și, într-adevăr, avem destule vedete. Care ar fi acestea? Să avansăm o listă (recunoaștem) incompletă: Dem Rădulescu, Ștefan Mihăilescu-Brâila, Draga Olteanu, Radu Beligan, Mircea Albulescu, Gh. Dinică, Marin Moraru, Rodica Tapalagă, Stela Popescu, Gina Patrichi, Olga Tudorache, Ion Besoiu, Silviu Stănculescu, Jean Constantin, Florin Piersic, Rodica Popescu, George Constantin, Ion Caramitru, Valeria Seciu, Dan Condurache, Ștefan Iordache, Mircea Diaconu, Florian Pittiș. Nu este o listă care să reflecte un gust personal, pentru că noțiunea de „cap de afiș” transcende și sfidează gustul personal. Pur și simplu am selectat și transcris acele nume pentru care, deseori, se caută un bilet în plus, acele nume care și despre care se afirmă că „duc greul teatrului românesc” de azi.

Ajuns aici aș vrea, în sfârșit, să ating miezul discuției și să remarc două lucruri: în primul rând numărul apreciabil al acestor actori arhi-consacrați și, mai ales, vîrsta lor, și ea destul de apreciabilă (cu excepția ultimilor șase actori citați, deja trecuți și ei de prima tinerețe).

Iar acest statut de vedetă n-a fost cucerit de ieri-de alaltăieri, ci de aproape și chiar de peste două decenii. Căci de peste două decenii publicul nostru și-a stabilit „răsfățaii” la aceleași și aceleași nume. Ba am putea spune că și actorii cei mult îndrăgiți și-au stabilit, cît au putut, un public preferat (există desigur și excepții onorabile).

**Maria Ploae
Horațiu Mălăele
Dinu Manolache**

Oricât s-ar supăra unii, nu pot să nu remarc un fenomen de creștere respectabilă a vârstei vedetelor. Nu e vina acestora, ba e chiar de apreciat puterea lor de a rămîne de atîta ani în vîrfurile piramidei. Dar, să subliniem: e vorba, în primul rînd, de o piramidă a popularității.

Intrebarea este: de ce nu acced actorii tineri (să zicem, între 25—35 de ani) la statutul și condiția depline de vedetă?

În orice caz, nu talentul le lipsește multor tineri actori pentru a deveni vedete. Adrian Pinteș, Radu Gheorghe, Horațiu Mălăele, Dragoș Păslaru, Răzvan Vasilescu, Marcel Iureș, Mirela Gorea, Șerban Ionescu, Claudiu Bleonț, Adriana Trandafir, Gheorghe Visu, Dinu Manolache (lista incompletă, desigur) au toate calitățile necesare unor performeri deosebiți ai scenelor noastre. Și ei sînt, cu adevărat, recunoscuți ca atare de o parte din public, ca și de critică.

Totuși, la vîrsta lor, cei din „clubul vedetelor” erau cu adevărat cunoscuți de toată lumea.

Încerc să găsesc cîteva răspunsuri acestei stări de lucruri, fără a mă iluziona că ele epuizează problema.

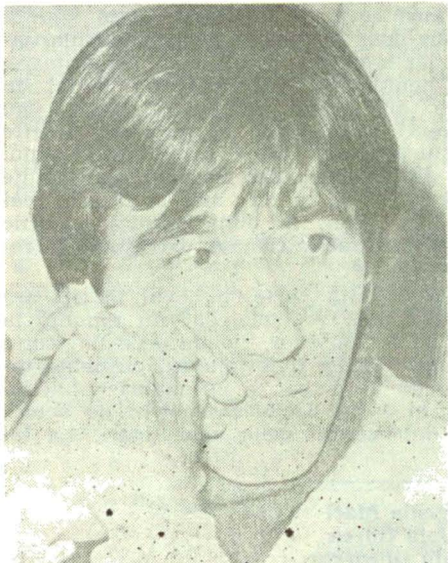
O generație tînără de creatori și artiști nu-și creează ea singură toate premisele și condițiile necesare deplinei audiențe.

Generația masivă a lui Mircea Albulescu, Amza Pellea, Marin Moraru etc. a umplut un gol istoric, mai ales în ceea ce privește maniera de interpretare. Ei au absolvit o școală temeinică și care „rumegase” cu mult discernămint metoda lui Stanislavski. A fost perioada unei înnoiri a structurilor teatrale, care a aflat un public nou și avid de noutăți, de noi personalități. Scena, radioul, televiziunea și cinematograful au oferit tinerilor de atunci tot ce le puteau oferi și încă ceva pe deasupra. Dacă s-ar fi redus doar la creația scenică, popularitatea lor n-ar fi atins proporții copleșitoare.

Talentul lor s-a desfășurat astfel în voie, din prima tinerețe. Cîrînd ei au devenit actori-cheie ai teatrelor noastre și au acoperit proteic necesitățile jocului de dramă, comedie, tragedie. Generațiile ulterioare, și cu atît mai mult cele mai noi, au găsit, în bună măsură, locurile principale achiziționate, ba chiar și rechițiionate.

Pe de altă parte, publicul își creează relativ ușor vedetele, dar nu renunță la ele la fel de ușor. Conducerile de teatre și alți factori (televiziunea, cinematograful) au perpetuat și accentuat publicitatea în jurul aceluia mînușchi de actori, în detrimentul celor mai tineri. La fel

Eugenia Maci
Mirela Gorea
Radu Gheorghe

și cronicarii și ziariștii, care, striviți de audiența crescândă a „generației de aur”, au cam închis ochii la unele rabaturi artistice.

În altă ordine de idei, dacă există ceva de „imputat” mai tinerilor actori, ar fi tocmai o calitate a artei lor: o mai mare subtilitate a expresiei, un tip nou de convenție, mai rafinat, mai puțin „teatral”. Or, marele public iubeste teatralitatea, gestul amplu, fizicul bine dezvoltat. De ani de zile, institutele noastre de teatru au schimbat în bună măsură criteriile (mai ales „fizice”) de admitere. S-a preferat și se preferă tipul anodin, „natural”, „simplu” și nu e deloc întimplător că idealul de joc (și de fizic) al tinerilor (se vede însă că și al dascălilor) actori este întruchipat de Al Pacino, De Niro, Dustin Hoffman sau, varianta feminină, de către Merryl Streep.

O asemenea politică de standardizare tipologică (sincronică, nu?) n-a încetat să dea roade pozitive, dar și negative, la nivelul audienței publice. Sigur că publicul e mai conservator în gusturi decât școala de teatru, dar nu e nimic blamabil în faptul că publicul dorește să vadă și actori de tipul Florin Piersic sau Rodica Tapalagă, după cum publicul de pretutindeni nu s-a dat și nu se dă înapoi când e vorba să admire tipul (și nu neapărat persoana) Robert Redford.

Cred că școala noastră de teatru va trebui să primească pe „băncile” ei și tineri care au „păcatul”, dar și „darul” de a avea, pe lângă talent, și un fizic plin de farmec. Este o cerință vitală mai ales pentru cinematografie, care de câțiva ani a fost nevoită să aleagă chipuri frumoase și fără exigența diplomei de teatru.

Cu toate acestea, rămîne de necontestat faptul că a venit vremea să se facă mai mult pentru întinerirea „clubului vedetelor”. Sînt atîția actori tineri care merită să joace mai mult, să fie încurajați, distribuiți pe măsura marelui lor talent. Nu numai scena, dar și televiziunea, cinematograful, critica de specialitate au datoria să aducă la cunoștința publicului un potențial artistic mult mai mare decît cel al aceluiași actori, cunoscuți și răs-cunoscuți. Hiaturile prea mari între generații nu sînt de natură să favorizeze încrederea noilor veniți. O creștere organică e preferabilă salturilor dezordonate, oricît de spectaculoase par acestea.

Patrel BERCEANU

**Rodica Negrea
Mirela Cioabă
Răzvan Vasilescu**